

ՌԱԶՄԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

10-րդ դասարան

Շաբաթական 1 ժամ

Դասագիրք՝ Ռազմագիտություն 10

Դաս	Էջ	Բաժին 1. Շարային պատրաստություն	3
Նպատակը		Սովորեցնել , զենքը կրելու ձևերը: Շարային վարժաջևերը տեղում և շարժման ժամանակ, Ջինվորական ողջունի կատարումը զենքով:	
Վերջնարդյունք		Շարային կեցվածք զենքով: Ջինվորական ողջունի կատարումը տեղում և շարժման ընթացքում: Պետին մոտենալը և նրանցից հեռանալը; Շարային վարժաձևերը և շարժումը զենքով: Գիտենալ զինվորական ողջունի կատարումը տեղում և շարժման ընթացքում, առանձին տարրերով: Շարային վարժաձևերը զենքով, դանդաղ կատարմամբ: Գործնականում ճիշտ կատարել զինվորական ողջունը տեղում և շարժման ընթացքում. Պետին մոտենալը և նրանցից հեռանալը, շարային վարժաձևերը և զենքով շարժումները:	
1-3		Շարային վարժաձերն ու շարժումը զենքով	3 գ.
Դաս	Էջ	Ռազմարվեստի պատմություն	5
Նպատակը		Ծանոթացնել, ֆիդայա կան շարժման նշանավոր դեմքերին. Ծանոթացնել, ֆիդայական շարժման մարտավարությունը: Սովորեցնել կամավորական գնդի մարտական ուղին: Ցույց տալ կամավորական ջոկատների նշանակությունը Արևմտյան Հայաստանի ազատագրման և արևմտահայության երկության գործում: Տալ գիտելիքների հայկական լեզվի ստեղծման, թվաքանակի ու խնդիրների մասին: Սովորեցնել 1918-20թթ հայկական բանակի կառուցվածքը/: Ներկայացնել 1918-20թթ մարտական գործողությունները: Հայ-վրացական պատերազմը: Գիտենալ, Լեռնահայաստանի հերոսամարտերը, „Գայլախմբերի,, մարտավարությունը: Սովորեցնել, հայկական բանակի կառավարման, աստիճանաբաշխման և կադրերի պատրաստման համակարգը:	

Վերջնարդյունք		• Գիտենա՛լ ՀՀԶՈՒ համագորային կանոնադրությունների անվանումը, դրանց համառոտ բովանդակությունը, զինծառայողների ընդհանուր պարտականությունները, զինվորական կոչումները, տարբերանշանները, պետեր և ենթականեր, հրաման և կարգադրություն, ի՞նչպես են դրանք տրվում և զինծառայողի գործողությունները դրանք կատարելուց հետո: • Կարողանա՛լ տարբերակել կոչումներն ըստ զինծառայողների կազմի, ցույց տալ զինվորական կոչումների ուսադիրները: • Թվարկե՛լ ովքեր են ըստ զինվորական կոչման պետեր համարվում: • Գիտենա՛լ զինծառայողի իրավունքները, պատասխանատվության տեսակները:	
4	3-6	Ֆիդայական շարժում	1
5	7-10	Կամավորական շարժում	1
6	11-13	1918-1920 Հայաստանի առաջին բանակը, նրա կառուցվածքը և նշանակությունը	1
7	13-17	Լեռնահայաստանի հերոսամարտ, ,,Գայլախմբերի,, մարտավարությունը	1
8	17-20	Հայաստանի առաջին հանրապետության բանակի կառավարման, աստիճանաբաշխման և կադրերի պատրաստման համակարգը	1
Դաս	Էջ	ՀՀ ԶՈՒ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ	3
Նպատակը		Տա՛լ, գիտելիքներ զինվորական պատասխանատվության էության և տեսակների մասին: Ժողովներում զանցանքների քննարկման մասին: Ծանոթացնե՛լ զինվորական հանցագործությունների համար նախատեսված պատիժներին	
Վերջնարդյունք		• Գիտենա՛լ զինվորական պատասխանատվության տեսակները: Զորամասի շրջօրյա վերակարգը: վերակարգի ամբողջական կազմը: Վաշտի օրապահի պարտականությունները: • Զորամասի շրջօրյա վերակարգի գործողությունները մարտական տազնապի ժամանակ: Ի՞նչ է արգելվում վաշտի օրապահին: Զինվորական պատասխանատվության օրեսդրական դաշտը և այդ ամենից զերծ մնալու միջոցները: Վաշտի օրապահի պարտականությունների կատարման տեղի կահավորում:	
9	40-44	Զինվորական պատասխանատվության տեսակները	1
10	44-45	Զորամասի շրջօրյա վերակարգ, կազմը և պարտականությունները	1գ
11	45-47	Վաշտի օրապահի պարտականությունները տեղի կահավորումը	1

Դաս	Էջ	Մարտավարություն	4
Նպատակը		Սովորողներին ծանոթացնել ինժինեռական արգելափակոցներին: Տա՛լ գիտելիքներ ականադաշտերի, զինվորի անհատական խրամատի սարքավոր ման մասին: Ծանոթացնել, ականների և պատերազմից մնացած չպայթած զինամթերքին: Գիտելիքներ տա՛լ դրանց իրազեկման մասին: Նախազգուշացման նշաններ:	
Վերջնարդյունքը		• Գիտենա՛լ ինժինեռական արգելափակոցներ, դրանց տեսակները, ականների տեսակները, ականադաշտեր: Ի՞նչ է արգելվում ականադաշտում: Ականների և չպայթած զինամթերքի իրազեկում: Ականապատված տարածքների մասին նախազգուշացման նշանները: • Գիտենա՛լ Հակատանկային և հակահետևակային ականների գործունեության սկզբունքը: Ի՞նչպես վարվել չպայթած ականների և պատերազմից մնացած զինամթերքի հետ: • Գիտենա՛լ ի՞նչպես են տեղադրվում ականները, ականապատ դաշտերի հնարավոր տեղը և բնութագիրը:	
12	21-24	Ինժինեռական արգելափակոցներ : Հակատանկային ականներ	1
13	24-26	Հակատանկային ականներ : Ականադաշտեր	1գ
14	26-27	Զինվորի անհատական խրամատ	1
15	28-30	Ականներն պատերազմից մնացած չպայթած զինամթերքի հետ վարվելու կանոնները	1
Դաս	Էջ	Կրակային պատրաստություն	6
Նպատակը		Սովորողներին տա՛լ, ինքնաձիգից նախնական հրաձգության վարժություն կատարելու փորձ: Հասկացություններ տալ՝ - կրակոցի երևույթի - գնդակի սկզբնական արագության - հետագծի գոյացման - թափանցող և մահաբեր գործողության, ուղիղ կրակոց - պատուպարված, խոցելի և մեռյալ տարածությունների մասին	

Վերջնարդյունք		• Իմանա՛լ ո՞րն է կրակոցի երևույթը, գնդակի սկզբնական արագությունը, հետագծի գոյացումը, գնդակի մահաբեր և թափանցող գործողությունները: • Գիտենա՛լ նշանառության տարրերը և նշանոցի ու նշանառման կետի ընտրությունը: • Իմանա՛լ Ի՞նչից է կախված գնդակի սկզբնական արագությունը, թռիչքի հեռավորությունը: Ուղիղ կրակոցի գործնական նշանակությունը: • Գիտենա՛լ ավտոմատից կրակ վարելու հիմնական դիրքերը: • Գիտենա՛լ մի շարք արգելքների պաշտպանիչ հնարավորությունները: • Կարողանա՛լ հազարերորդականի բանաձևի օգնությամբ գործնականում որոշել նշանառման կետի հեռավորությունը: • Կարողանա՛լ գործնականում ճիշտ կիրառել նշանառության տարրերը և նշանոցի ու նշանառման կետի ընտրությունը:	
16	31-33	Կրակոցի երևույթ, Գնդակի սկզբնական արագություն , Հետագծի գոյացում	1գ.
17	33-35	Գնդակի թռիչքի հեռավորություն, գնդակի թափանցող և մահաբեր գործողություն, ուղիղ կրակոց, պատսպարված, խոցելի և մեռյալ տարածք	1գ.
18	36-37	Ավտոմատից կրակ վարելը: Ավտոմատից կրակ վարելու հիմնական դիրքը	1գ.
19-21	37-39	Նշանառության և հրաձգության կատարումը անշարժ դիրքից	3գ.
Դաս	Էջ	Ռազմական տեղագրություն	1
Նպատակը		Գիտելիքներ տա՛լ, արագ և ճիշտ որոշելու դիտարկվող առարկայի հեռավորությունը: Սովորեցնե՛լ, օգտվել քարտեզից, օպտիկական սարքերից, ձեռքի տակ եղած և տեղական առարկաններից:	
Վերջնարդյունք		• Գիտենա՛լ, հեռավորության որոշման եղանակները: Հազարերորդական բանաձևը և նրա օգտագործումը: Անկյունային մեծություններ: • Իմանա՛լ ձեռքի տակ եղած առարկանների անկյունային մեծությունները: • Կարողանա՛լ նշանակետերի հեռավորությունը որոշել աչքաչափով ու լսողությամբ:	
22	53-56	Հեռավորության որոշման եղանակները	1գ.
Դաս	Էջ	Միջազգային մարդասիրություն	1
Նպատակը		Գիտելիքներ տա՛լ զինված ընդհարումների հետևանքով տուժած անձանց իրավունքների, կարգավիճակի ու նրանց հետ վարվելակերպի մասին:	

Վերջնարդյունք Ը	• Քաղաքացիական բնակչության և ռազմագերիների հետ վարվելակերպը մարտական գործողությունների ժամանակ: Նրանց կարգավիճակը: • Քաղաքացիական բնակչության և ռազմագերիների հետ վարվելակերպի կանոնների պահպանումը մերօրյա մարտական գործողությունների ժամանակ: Քաղաքացիական բնակչության և ռազմագերիների հետ վարվելակերպի կանոնների իրավական հիմքը:	
23	57-61 Ռազմագերիների և քաղաքացիական բնակչության պաշտպանությունը	1

Դաս	Էջ	Անվտանգ կենսագործնություն	4
Նպատակը	Գիտելիքներ տա՛լ զանգվածային ոչնչացման ժամանակակից միջոցների խոցող գործոնների և հարձակմանան ժամանակակից, սովորական միջոցների հնարավորությունների մասին: Ծանոթացնե՛լ ազդարարման միասնական համակարգին: Պատկերացում տա՛լ ՔՊ պաշտպանական կառույցների և դրանցից օգտվելու կանոնների մասին:		
Վերջնարդյունք	• Հարձակման ժամանակակից միջոցներ: Միջուկային զենք: • Գիտենա՛ն զանգվածային խոցման զենքից պաշտպանվելու միջոցներն ու եղանակները: Քիմիական զենք: • Կարողանա՛լ օգտվել պաշտպանական կոլեկտիվ միջոցներից՝ ապաստարաններից, թաքստոցներից: • Իմանա՛լ ՔՊ ազդանշանները, դրանք բնակչությանը հաղորդելու միջոցները և վարքի կանոնները այդ ազդանշանների ժամանակ: • Գաղափար ունենա բնակչության պաշտպանության պաշտպանական կառույցների մասին:		
24-25	62-67	Հարձակման ժամանակակից միջոցներ՝ քիմիական, կենսաբանական և միջուկային զենքեր	2
26	68-71	Հարձակման ժամանակակից սովորական զենք, խոցման ոչ ավանդական զենքեր	1
27	71-76	Ազդարարման միասնական համակարգ: Պաշտպանական կառույցներ	1
Դաս	Էջ	ԱՕ	
Նպատակը	Տարբերակե՛լ արտաքին և ներքին արյունահոսու թյունները: Կարողանա՛լ ցուցաբերել ԱՕ արյունահոսող տուժողին: Իմանա՛լ շոկի զարգաց ման պատճառները և ճանաչել շոկի նախան շանները, նրա զարգաց ման կանխարգելման, նվազեցման ուղղությամբ տարվող քայլերը: Տարբերակե՛լ բաց և փակ կոտրվածքները Կողմնորոշվե՛լ ԱՕ –ուն ցուցաբերլու Կարողանա՛լ անշարժա ցնել կոտրվածքը: Ճանաչե՛լ տարբեր տեսակի վերքեր; Կարողանալ մշակել վերքերը: Ծանոթացնե՛լ վնասվածքների դեպքում առաջին օգնության տարերրին: Իմանա՛լ վիրակապական նյութերի տեսակները, վիրակապման նպատա կը և վիրակապման հիմնական սկզբունքները: Իմանա՛լ օգնության արկղիկի պարունակու թյունը և նրա նշանակությունը:		

Վերջնարդյունք	• Իմանա՛լ վիրակապման հիմնա կան սկզբունքները, ԱՕ անհատական արկղի պարունակությունը: Վարակիչ հիվանդութ յունների նախանշան ները, կանխման ուղիները: Փափուկ հյուսվածքների Փակ և բաց վնասվածքները, ԱՕ քայլերը: Ոսկրամկանային համակարգի վնասված քների դեպքում ցուցաբերվող ԱՕ, անշարժացման հիմնական սկզբունքները: Այրունահոսքի դադարեցման քայլերը ԱՕ: Շոկի նշանները, զարգացման կանխարգելման և նվազեցման ուղղությամբ տրվող քայլերը: • Կատարե՛լ վիրակապման ձևի ճիշտ ընտրություն և կարողանալ վիրակապել վնասված մասը: • Դասակարգե՛լ վարակիչ հիվանդություններն ըստ մարդու մարմնի հարուցչի ներթափանցման ուղիների: Պատվաստումների դերը հիվանդու թյունների կանխման գործում: • Դասակարգե՛լ վնասվածքները ցուցաբերել ԱՕ, • Կարողանալ կիրառել բեկակալներ անշարժաց ման ժամանակ: • Կարողանա՛լ դադարեցնել արտաքին արյունահոսությունը, ԱՕ ներքին արյունահոսության ժամանակ: • Հետազոտել շոկի ազդեցությունը մարմնի վրա, ուժեղ արյունահո սության, թունավորումների, կոտրվածքների, ուժեղ ցավի և այլ դեպքերում: ԱՕ • Յուրաքանչյուր կոնկրետ իրավիճակում ընդունել համապատասխան որո շում, դնել փաթույթային վիրակապ, ստուգել վիրակապված վերջույթի արյան շրջանառությունը: • Ընդունե՛լ համապատասխան որոշում, երբ անհրաժեշտ է ԱՕ ցուցաբերել վարակիչ հիվանդությունների դեպքում: ԱՕ ցուցաբերել փափուկ հյուսվածքների, տարբեր վնասվածքների դեպքում; ԱՕ՝ ոսկրամկանային համակարգի վնասվածքներ ունեցող տուժածին: Ելնելով կենկրետ պայմաններից ԱՕ: • Ցուցաբերե՛լ արյունահոսություն ունեցող տուժածին: ԱՕ շոկի մեջ գտնվող տուժածին:			
	28	77-79	Վիրակապեր	1
	29	80-84	Վարակիչ հիվանդություններ	1
	30	84-87	Վնասվածքներ և վերքեր	1
	31	88-90	Արյունահոսություն	1
	32	91-93	Հենաշարժողական համակարգի վնասվածքներ	1
	33	94-95	Շոկ: Շոկի տեսակներ: ԱՕ	1
	34		Ամփոփում	1